

SIDAAMU DAGOOMU QOQQOWI MOOTIMMA AFFINI GAAZEEXA

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት አፍኒ ጋዜጣ

SIDAAMA NATIONAL REGIONAL STATE AFFINI GAZETA

1^{ki} Diro Kiir 10

Hawaasa, Maaja 7, 2012 M.D

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma
Amaalete Mini Allaalshi Hundanni Fulinoho

በሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክር
ቤት ጠባቂነት የወጣ

፩ኛ ዓመት ቁጥር ፲

ሀዋሳ ሐምሌ ፯ ቀን ጳጉሜ ዓ.ም

Amado

Lallawu Kiir 10/2012

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Akatoommetenna Muishsha Gargarate Komishiine
Biilloonyenna Loosu Qeecha Murate Fulino Lallawa Qoola

LALLAWU KIIRO 10/2012

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Akatoommetenna Muishsha Gargarate Komishiine
Biilloonyenna Loosu Qeecha Murate Fulino Lallawa

Sidaamu Qoqqowi Mootimmanna daga muishshunna baincho loosu ha'rinsho qoqqowunnita ikonoomitte,
dagoomitte, polotiku lopho nna adawa miiccannota hattono dancha gashshootenna dimokiraasete
amanyooti ha'rinsho gufissanno assootubba ikkansa huwatatenni;

Muishshanna baincho loosu ha'rinsho yanna yannantenni akatanna danase soorritanni daasenninna dagate
owaante aana lowo gawajjo abbitanni noota hedote giddo woratenni daga eeli geeshsha beeppaano
assatenni kaajjado dagate xinta afidhinno uurrinsha xintatenni muishshanna baincho loosu ha'rinsho
duqqannokki dagooma kalaqa hasiissinno kaiminni Sidaamu dagoomu qoqqowu mootimma jeefisiisaanote
lallawi kiir 3/2012 quwa 11 cinaancho quwa 2 xintinni akatoommetenna muishsha gargarate komishine
qoqqowu amaale mini hundaanni ikkite uurritannota xawinsoonna ha'rikkan;

Mittu Waagi
ያንዱ ዋጋ

AFFINI GAAZEEXI P.S.K
አፍኒ ጋዜጣ ፖ.ሣ.ቁ.
Web address: www.affinigazet.gov.et

Tenne uurrinsha tantano, massago, biilloonye, loosu qeechanna kuri ledo xaadooshshe afidhinno hajubba baxxinno seerinni gumula hasiissinohura Sidaamu Dagoomu Qoqqowi mootimma bayriidi seeri quwa 48 cinaancho quwa 3 (a) kaiminni aantete nooha lallanboonni.

GAFA MITE

Xaphoooma Woro

1. Harancho Umo

Konne lallawa “Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Akatoommetenna Muishsha Gargarate Komishiine Biilloonyenna Loosu Qeecha Murate Fulino Lallawa Kiiro 10/2012” yine xawisa dandiinanni.

2. Tiro

Qaalu horo wole tiro aannoha ikka hoogiro konni lallawi giddo:

1. **“Qoqqowo”** yaa Sidaamu Dagoomu Qoqqowooti.
2. **“Mootimma”** yaa Sidaamu Dagoomu Qoqqowi mootimmaati.
3. **“Amaalete Mine”** yaa Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Amaale mineeti.
4. **“Komishiine”** yaa Qoqqowu Akatoommetenna Muishsha Gargarate uurrinshaati.
5. **“Komishiinere”** yaa aantensa garinni komishiinete Qara komishiinerichanna layinki komishiinerichaati.
6. **“Mootimma Loosu Mine”** yaa wo’munni wo’ma woy gamunni qoqqowu mootimma baajetenni galtannonna qoqqowu mootimma loossa jeefantanno loosu minnaati.
7. **“Mootimma Latishshu Uurrinsha”** yaa Qoqqowu mootimma annimmani galannoha woy horote qeechi wo’munni wo’ma woy gamisu nooha latishshu uurrinsha woy akisiyoonete maamara woy kubbaaniyaati.

8. **“Dagitte Uurrinsha”** yaa ayee doogonni miillatenni woy dagatenni gamba assinoonni woy dagate owaante aate hedonni gamba assinoonni woxe, jajja woy wole jiro gashshitanno bissanna garimma afidhinno kubbaniya hanqafannoha hojji loosu handaara ikke aantete noore dihanqafanno:
 - a) Amma’note Uurrinshubba;
 - b) Polotiku uurrinshubba woy paarte;
 - c) Kalqete deerri uurrinshubba;
 - d) Iddireenna wole kuri labbbinnore budu woy amma’note akata afidhinno maamarra.
9. **“Mootimmaate Biilto”** yaa deerra deerraho noo amaale minnara miila ikkitinori woy mootimmaate loosu minnaranna mootimmaate latishshu uurrinshuba giddo mootoo’me woy doorame loosannoha ikke boordete massagaanonna miillano hanqafanno.
10. **“Mootimmaate Loosaasincho woy Mootimmaate Latishshu Uurrinsha Loosaasicho”** yaa konni quwira cinaancho quwa 8 hunda xawinsoonniri gobbaanni noore qoqqowu mootimma loosu minna woy latishshu uurrinshubba giddo loosoho e’e woy gaamame woy dagatenni doorame uurrinshunni woy yannate geeshshira loosu jeefisannoho.
11. **“Dagitte Uurrinsha Losaasincho”** yaa konni lallawi jeefishshira uurrinshate giddo mootoo’me qaxarama, gaamame woy miillatenni doorame uurrinshunni woy yannate geehshi loosira e’e loosanno losaasincho woy loosu sooreessa ikkana, uurrinshate massagaancho, dayirekiterootu boorde miila, akisiyoonete maamara woy danchu assooti uurrinsha tantano woy komite hanqafanno.
12. **“Qummeessaancho”** yaa komishiinete konni lallawi garinni uynoonnise loosinna yawo ledoo xaadinhunni muishshu assooti loosaminota qummeessa komishiinete shiqishannoha ayee mancho xawisannoho.
13. **“Akatoommete Tantanubba”** yaa dagoomu giddo busha akatoommenna amanyoote ajishate woy garagarate, dancha akatoommenna amanyoote bowirsatenna kaajjishate horonsi’nanni bissa, amanyootubba, hayyo, woy hasiissanno ikkitubba nna wole kuri labbannoreeti.
14. **“Istiraateeje”** yaa qoqqowu giddo dancha akatoomme xinatate, muishsha garagaratenna

sharramate hasiisssanno polise, hayyo, takitike haranchonna seeda yanna giddo jeefisate hasi'noonni deerra amaddinno qoqqowu deerri sanadeeti;

15. **“Uurrinshubba Mittimmatenni Muishsha Gargate Istiraateeje”** yaa uurrinshubba muishshanna baincho loosu ha'rinshora regecci assitanno loosu handaarra filatenni muishshu assooti loosamara albaanni balaxxe gargadhate kaa'litanno hayyooti.
16. **“Jawa Akatoommete Huno”** yaa loosu ledi xaandohunni jeefantinno hunonni garimma afidhinno amanyootu wodho garinni loosunni hoolsiisa dandiitanno hunooti.
17. **“Muishshu Jaddo”** yaa gobboomu muishshu jaddubba lallawate fullo lallawi kiir 881/2007 xintinni muishshu jadduwaati yine xawinsoonnireeti.
18. **“Garimale Horo”** yaa garimma afidhinokki horo woy gara ikkitinokki doogonni afi'noonni horooti.
19. **“Horote Kibbansho”** yaa ayee mootimma loosu minna giddo, mootimma latishshu uurrinshubba hattono dagitte uurrinshubba giddo loossanno biilto woy loosaasinchi umisi, maatesi, fiixisi horo ledi xaadinohanna uynoonnisi woy jeefisanno loosu yawonna qeechi ledi horote kibbansho kayissanno hajooti.
20. **“Loosunna Bisu Agarooshshi Woowe”** yaa awaawuramara noohu mootimma woy mootimma latishshu uurrinsha woy dagitte uurrinsha jironna jajja gatisate komishiinete wiinamu muishshu gargarooshshira qummeessa shiqishinnohu aana iillitanno koma kaima assitinno qaafonna gawajjo gargarate.
21. **“Dagate Owaante Hajora Gamba Assinoonni Jiro”** yaa baxxitinno dagate bisaa woy xaphooma daga irkisate woy kaa'late woy jawaachishate woy latisate hedonni gamba assinoonni eo, tenne hexxora hosannno gede ayee doogonnino afi'noonninna danchu assooti uurrinsha woy maamarinni galannoha woy milli assinanni woxe, jajja woy jirooti.
22. **“Mancho”** yaa kalaqamu mancho woy seerunni mannimmate qoosso uynoonni bisaa amadannoho.

3. Koo-teemmate Xawishsa

Konni lallawira mitte koo-teemmanni xawinsoonniri wole kooteemmarano loosu aana hosannoho.

4. Jeefishshu Mami-geeshsha

Kuni lallawi Sidaamu Dagoomu Qoqqowira mootimmaate loosu minna, mootimmaate latishshu uurrinshubba hattono dagitte uurrinshubba yine tiro uynoonni uurrinshubbanna giddonsa heedhanno biilto, loosaasinenna yannate geeshshi loosaasine aana jeefamannoho.

GAFA LAME**Komishiinete Uurra, Tantano, Hundaanchimma, Biilloonyenna Loosu Qeecha****5. Uurra**

Koomishiine qoqqowu jeefisiisaanote bissa uurrisate, biilloonyenna loosu qeecha murate fulino lallawi kiir 3/2012 quwa 11(2) garinni Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Amaale minira hundaancho ikkita uurritino.

6. Koomishiinete Looso Jeefisate Wolambinaate

Konni lallawi quwa 5 hunda worroonnihu hee'rirono komishiine muishsha gargarate jeeffissano ikkitubbannina adhitannno qaafonni ayee manchino ikko bissa hekkonni agarantinote.

7. Qara Borrote Mine

Komishiinennihu qaru borrote mini Hawaasi quchumira ikke hasiishshu garinni qoqqowu tantano giddu sinu borrote minna heedhasera dandiitanno.

8. Komishiinete Hexxo

Koomishiinete aantete xawinsoonni hexxo noose:

Dancha akatoomme roso halashshatenni, Muishsha gargarate roso aatenni, uurrinshubbate muishshanna baincho loosu amanyootira waalcho fantanno loosu amanyootubba xiinxallotenni badatenninna hattono cufatenni mootimmaate loosu minna, mootimmaate latishshu uurrinshubba nna dagitte uurrinshuba giddu wiinamunnita muishsha gargarate looso loosatenni muishshanna baincho

loosu amanyootubba gargarate loosu jeefisate.

9. Koomishiinete Biilloonyenna Loosu Qeecha

Komishiinete aantino biilloonyinna loosu qeechi hee'rannose:

1. Qoqqowunniti muishsha gargarate istiraateeye qixxaabbanno gede assa, kaajishiisha ,jeefono ha'runsa;
2. Garimma afidhinno bissa ledi halamatenni dancha akatoomme hasiishshinna muishshu gawajjo lainohunni dagate baqqeenya gotti assate rosiisatenni, qajeelshatenninna dancha akatoomme dagate owaantenna dagate giddo hala'litanno gede assatenni muishshanna baincho loosu amanyootubba gargarate loosu loossanno;
3. Mootimma loosu minna, mootimma latishshu uurrinshubbanna dagitte uurrinshubba mootoo'mitanno biiltonna loosu sooreeye loosu hanafansara albaanni dancha akatoommenna muishsha gargara lainohunni qajeelsha adhitanno gede assa;
4. Mootimmatenni qixxeessinanni polise, istiraateeye, seerinna wodho qixxaawonna jeefishshi muishshahonna baincho loosu amanyootira waalcho fanannoha ikkannokki gede amaalete owaante aa;
5. Garimma afidhinno bissa ledi halamatenni mootimma loosu minna, mootimma latishshu uurrinshubba nna dagitte uurrinshubba giddo muishshahonna busha loosu amanyootubbara regecci yitinno woy regecci yaa dandiitanno loosu amanyootubba aana xiinxallo assatenni woy assiisatenni loosu amanyootubba woyyaabbanno gede amaalete heddo shiqisha, xiinxallote jeefishsha ha'runsanna horosi xawisa hattono xiinxallote guma loosu aana hosiissannokki uurrinshubba sooreeyyenna loosu massagaano seerunni xa'mantanno gede assa;
6. Mootimma loosu minna, mootimma latishshu uurrinshubbanna dagitte uurrinshubba giddo muishshanna baincho loosu amanyootu gargarate dandiisiissanno mixonna istiraateeye qixxeessidhanno gede assanna jeefonsano ha'runsa;
7. Mootimma loosu minna, mootimma latishshu uurrinshubba dagitte uurrinshubba giddo muishshunna jawa akatoommete huno loosamasera qummeessu iillannose woyte woy ikkado huluullo heedhannose woyte buuxamannonna hasiisannohu gashshootu woy seeru qaafo woy

lamenti qaafo adhantanno gede garimma afidhinno bissara xawissano; Garimma afidhinno qaafo ikado woy korkaataame yanna giddo adhamaseno ha'runso assa;

8. Garimma afidhinno bissa ledi halamatenni seeru xintinni mootimma biilonna seerunni jironna woxu horonsa borreessiissanno gadacho noonsa mootimma loosu minna, mootimma latishshu uurrinshubbanna dagitte uurrinshubba loosasine jironna woxunni bikkinanniha borreesse amada, borreessante amadantino jironna woxu horono garimma buuxa; Tittirshu seerunni gumulamanno.
9. Loosate hendoonnita muishshu jadduwanna muishshahonna baincho loosu amanyootira regecci yitinno loosu amanyootubba, jiro egensiisatenna borreessate ledi xaadooshshe afidhinno jeefisate widoonni noo foonqe gargarate kaa'litannore qummeessa haa'rate hayyo kalaqqanno woy kalaqantanno gede assa;
10. Muishsha gargaratenna sharramate loosinni dancha guma afidhinno bissa, loosu minnanna uurrinshubba heewisiisse afamooshshe afidhannonna afansha uynanni amanyootenna bikkaancho qixxeessa, kaajjanno woyteno loosu aana hosiisa;
11. Seera fushshitannonna yooanchimma loosu loosanno bissa gobbaanni noo mootimma loosu minna, mootimma latishshu uurrinsha sooreeyyenna loosasine hattono dagitte uurrinsha loosasinera loosu aana hossannota akatoommete wodho qixxeessinni gede assa, qixxaawosi buuxa, jeefono ha'runsa, hattono seera fushshitannonna yooanchimma bissanni xa'mo shiqquro akatoommete wodho qixxeessate aana amaale aa;
12. Garimma afidhinno bissa ledi halamatenni akatoommete tantanubba tantana woy tantantanno gede assa, dhukansa kaajjisha, qineessa hasiissanno kaa'lonna ha'runso assa; Tittirshu wodho fultanno.
13. Garimma afidhinno bissa ledi halamatenni akatoomme, muishshanna baincho loosu amanyoota la'anohunni xiinxallo assanna xaadooshshe afidhinno loossa irkisa, komishiinete loosu albira qaafisate kaa'litanno ripoortubba, xiinxallote gumanna tekinike xiinxallo attame beeha;
14. Garimma afidhinno bissa ledi halamatenni mootimmatenni fultanno muishsha gargarate polisenna seerubba loosu aana hosansa ha'runsa, buuxanna jeefishsha lainohunni amaalete owaante aanna qaafo adhate roorrimma uynoonni bissa qaafo adhitanno gede assa;
15. Deerra deerraho borrote mini deerrinni tantannanni akatoommetenna muishsha gargarate borro

mininna wolootu akatoommete tantanubbara hasiissanno amaaletenna irkishshu kaa'lo assa;

16. Mitte ikkitino hexxo afidhinno gobboomunna qoqqowu bissa ledoo xaadooshshunninna halammetenni loosa, gobboomu seerinna polise xintinni kalqetenna Afrikaho muishsha gargarate fultinno sumuummenna gondoori loosu aana hosanno gede assa;
17. Muishshu jaddo loosantara noota xawisanno qummeessi shiqanno woyte woy ikkado huluullo heedhanno woyte qummeessu shiqinno woy huluullo noose mootimmaate uurrinshara, mootimmaate latishshu uurrinshara woy dagitte uurrinshara qaagiishsha woy qorophishsha aatenni ha'rinsho noowa heedheenna seeru garinni taashshate qaafo adhaantanno gede hattono qaafote guma koomishiinete xawisanno gede assatenni wiinamunniha muishshanna baincho loosu amanyoote gargarate loosu jeefisa; Tittirshu seerunni gumulamanno.
18. Wiinamunniha muishshanna baincho loosu amanyoote gargarate loosu hajora hasiise leelliro ayee manchinni, loosu mininni, latishshu woy dagitte uurrinshanni wiinamu muishshu garagaraoshi loosira horo uytanno sanadda shiqqanno gede assa;
19. Uurrinshubbate fultino polise, istiraateeje, biddissubba, qaaquullu hajubba, koo-teemmate taalleenya loosu aana hosiisatenna Ech.Ay.V gargarate loosu loosu mini mixo giddo hanqafe mixiranna jeefisa;
20. Mootimmannita muishsha gargarate polise, koomishiinete illacha tungoonni hajubbanna seerubba, kalqetenna Afriku deerrinni fultino muishsha gargarate sumuummenna gondoosubba kaima assatenni babbaxxitinno hasaawahonna qajeelsha aate ikkitanno xiinxallote borro nna sanadubba qixxeessa;
21. Jajju anna ikka, sheemaate ea, umise su'minni qaxxaramanna qaxxaro shiqisha;
22. Seerunni uynannihanna hexxo jeefisate injo aannoha wole loosono jeefisa.

GAFA SASE**Komishiineroota Mootoona, Biilloonyenna Loosaasinet Massago****10. Komishiinete Massago**

Koomishinete:

1. Qoqqowu Mootimma Pirezidaantichi shiqishonni Amaalete Mini mootoonsannohu qaru komishiinerichi;
2. Qoqqowu Mootimma Pirezidaantichi shiqishonni Amaalete Mini mootoonsannori layinki komishinerooti nna
3. Loosoho hasiissanno loosu golla sooreeeyyenna ogeeyye heedhannose.

11. Mootoo'mate Bikkaancho

Aantete worroonni bikkaano wonshannoha Komishiinere assine mootoona dandiinanni:

1. Gobboomunna qoqqowu bayriidi seerira ammanamannohanna ayirrisannoha;
2. Seerunni woy loosu massagatenni woy gashshatenni woy danchu gashshooti rosu golinni woy wole garimma afidhinno dagoomu sayinse ogimmate handaarranni ajay ajeenna umi digirenni maassaminoha nna ikkado loosu rosichi nooha; Tittirsha seerunni murranni.
3. Bilchaantesinni, amanamooshunninna dancha akatoommesinni lawishsha ikkanohanna danchu su'mi noosiha;
4. Wodho sa'ate gobbaanni wole jaddonni qaxxarama hunaancho ikkonokiha;
5. Tophiyu qansicha ikkinnoha;
6. Loososi jeefisate injaannohu wo'ma fayyimma noosiha;
7. Dirisi 30 diroonna aleenni ikkinnoha.

12. Komishiinerichu Biilloonyenna Loosu Qeecha

1. Komishiinerichu komishiinete loosu jeefisaancho ikke komishiinete loosu albisaanchimmatenni massaganno; gashshannono;
2. Konni quwira cinaancho quwa 1 hunda xawinsoonnihu noo garinni hee'reena qaru komishiinerichi:
 - a) Konni lallawira quwa 9 tittirotenni xawinsoonnire komishiinete biilloonyenna loosu qeecha loosu aana hosiisanno;
 - b) Komishiinete tantano, loosaasinete damoozu iskeelenna babbaxxitinno horo seera qixxeessatenni woy qixxeessiisatenni qoqqowu amaale mine shiqishe kaajishiishatenni jeefisanno; Tittirshu Amaalete Mini fushshanno seerinni gumulamanno;
 - c) Konni lallawira worroonni woronna qoqqowu pabilik serviisete seeri xaphooma wodhi-woro agadhinno garinni gashshootu wodho qixxeeesse qoqqowu Amaale Minira shiqishanno; kaajjanno woyteno hasiisanno loosaasine qaxaranno; gashshanno; loosunni geegiissannono;
 - d) Komishiinennita dirunnita loosu pirograamenna bajeette qixxeeesse Amaalete Minira shiqishanno; fajjinanni woyteno loosu aana hosiisanno;
 - e) Komishinete fajjinoonni bajeettenna qixxeessidhinno loosu pirograame garinni faynaansete seera agadhinno garinni woxe fulu assanno;
 - f) Komishiine sayikki wogane ledi assitanno xaadooshshira komishiine riqiwanno;
 - g) Komishiinenniha xaphooma loosu jeefishshinna shallagote rippoorte qixxeeesse Amaalete Minira shiqishanno;
3. Komishiinerichu komishiinete loosu lifinxera hasiishshu garinni biillonyisinna loosu qeechisi aaninni gama wolootu komishiinete loosu sooreeyyera nna loosu gollara riqiwotenni saysara dandaanno.

13. Layinki Komishiinere Biilloonyenna Loosu Qeecha

Layinki komishiinerichi qaru komishiinerichu hunda galannoha ikke aantete xawinsoonni biilloonyinna loosu qeechi noosi:

1. Komishiinete loosira mixo fushshatenni, tantanatenninna massagatenni qara komishiinericha

kaa'lanno;

2. Komishiinete tantano garinni komishiinete loosu handaarra giddo gama ha'runsanno;
3. Komishiinerichu hee'rannokki yannara iso riqiwe loosanno;
4. Komishiinerichunni bande uynanniha wole loosu loosanno;
5. Komishiinerichu hee'ranokki yannara baxxinno garinni gumulama hoogiro mootoo'matenni balaxannohu layinki komishiinerichi qara komishiinericha riqiwe loosanno.

14. Komishiinerichunna Layinki Komiishinerichi Loosu Yannanna Loosunni Hoola

1. Komishiinerichunna layinki komishiinerichi loosu yanna onte dirooti. Ikkollana hasiise leelliro wirro mootoona dandiinanni.
2. Konni quwira cinaancho quwa 1 hunda noohu hee'rirono komishiinerichunna layinki komishiinerichi mootimma lame doychonni disa"anno.
3. Komishiinerichu woy layinki komishiinerichi aantete xawinsooni hajubba gobbaanni mootoo'mino loosu yanna gooffukkinni fajjosi gobbbaanni loosisinni dika"anno.
 - a) Garimma afidhinno akatoommete wodho aana xawinsooni woro sae leelliro;
 - b) Luphiima ikkinno loosu dandoonna lifinxe hooggusiro;
 - c) Xissote korkaatinni loososi garunni jeefisa dandaanokkiha ikke leelliro;
 - d) Jaddote seerinni qaxxarame roorre afi'rinno yoo mine hunaancho ikkasi buunxiro.
 - e) Womete yannasi iillituro.
4. Konni quwira cinaancho quwa 3 (a)-(d) geehsa worroonnihu jeefamannohu qoqqowu Amaale Mini miilla mereerinni filante uurriranno komitenni buuxameenna Amaalete Mini miilla sasunni lame anga kaajishshurooti.

15. Komishiinete Loosasine Loosoho Eessinanni Gara

Komishiinete loosaasine loosoho eessa, gashshanna loosunni geegiissa konni lallawinni xawinsooni woronna qoqqowu pabliki servaantete seeri xaphooma wodhi-woro kaima assatenni Amaalete Mini

fushshanno gashshootu wodho garinni ikkanno.

16. Qaalu Woyyo Ea

Komishshiinete loosoho eannohu ayee loosaasinchi gobboomunna qoqqowinke bayriidi seerira ammanamatenni uynoonnisiha dagate yawonna hadara garunni fulate qaalu woyyo eanno. Qaalu Woyyo tittiro gashshootu wodho aana gumullanni.

17. Komishiinete Loosaasine Qoosso

1. Ayee komishiinete loosaasinchi Amaalete Mininni kaajjanno damoozu iskeelee garinni damooza afi'ranno.
2. Ayee komishinete loosaasinchi damoozi:
 - a) Loosaasinchu sumuummesi borrotenni xawisikknni,
 - b) Yoote mini hajajo gobbaanni,
 - c) Seeru aana worroonni gari gobbaanni amadamara woy muramara didandaanno.
3. Konni quwira cinaancho quwa 2(b)(c) hunda worroonni garinni loosaasinchu damoozi aganunni muramannohu damoozisiha sase anganni mitte anga roorannoha ikka didandaanno.
4. Ayee komishiinete uurrinshu loosaasinchira wommete seeri garinni wommete qoosso heedhannosi.
5. Komishiinete loosaasichi :
 - a) Loososi garunni jeefisate aana hee'reenna iillannosi xa'mamooshshira komishshiinete fulonna irkonni ayyaayyamaanchimmate owaante afi'ranno. Tittirshu wodhotenni gumulammano.
 - b) Ayee kaayyonnino aliidi massagaanora xa'mo shiqishate, so'ro lairo qummeessa aate, rakko hasaawunni tirate hattono biilloonyu deerra agaratenni kofeenya ikko ku'laato shiqisha dandaano.
 - c) Gashshootu wodho aana gumullanni garinni kado shiqishi'rate qoosso noosi.
 - d) Loososi ledi xaaandohunni iillitannosi gawajjora hegerera keeshshitanno wo'ma woy gama loosate dandoosi hooginno komishiinete loosaasinchi garinna afi'rinno seerinni wommete woy

gawajjote kiiso qoossosi ayirrisantannosi. Titirshu gashshootu wodhonni gumulamanno.

- e) Ledote yannasinni loosisi ledi horote kibbansho kalaqannokki looso komishiinete xawisatenni loosa dandaanno. Tittirshu seerunni gumulamanno.

18. Gabbarotenni Gata

Konni lallawi garinni baantanniti wommete awalle woy gawajjote kiiso baatooshshi gabbarote baatooshshinni gattinota ikkitanno. Hattono asalunni amadama woy wole asale riqinbe baantara woy qoosso woleho sayinsara didandiinannite.

19. Koomishiinete Loosaasine Gadacho

Ayee koomishiinete loosaasinchira aantete xawinsoonni gadacho noosi:

1. Dagatenna bayriidi seerira ammanamatenna seeru aliidimma ayirrisa;
2. Mootimma fushshitanno seerubbanna polise bilchaantetenni jeefisa;
3. Wo'ma egenosinna dandoosi dagate owaantera hosiisa;
4. Ayee garinnino hajamaasinesira mallaandetenni coicha ikkino garinni owaante aa;
5. Loosisi tittirshi aana xawinsoonnireenna muli sooreessisinni aamamannoha seera kaima assino looso, hajajo jeefisa;
6. Mootimma loosaasinchiro ikkasini uytinosi yawonni woy aanno gede agarranni owaante kaima assatenni ayee dani afansha woy woxunni bikknanni horo xa'ma hoogatenna adha hoogate;
7. Ayee daninnino loosu baychisira hojji ammanosi woy amma'nosi gara filiqqisate assatto assa hooga;
8. Daheessinoonni hajubbaati yine bandoonnireenna loosisi ledi xaandohunni afinore loosu mini fojo agarate;
9. Owaante adhitannore koo-teemma kaima assatenni, gosatenni, amma'notenni, polotiku laaoshshinni, bisu xe'nenni woy wole babbadooshshe kalaqqanno ikkitubba kaima assatenni mallaandetenni loosa hooga;

10. Komishiinete aanno owaante xeisanno woy mootimmate loosisi ledi kibbamannoha wole loosi
loosa hoogate;
11. Loososi polotiku horora hosiisa hoogate nna konni kaiminni mallaada hooga;
12. Loosu jeefishshira uynoonnisiha uduunnicho garunni horonsi'ratenna agarate;
13. Ech.Ay.V xisso gobbaanni loosisi ledi xaandohunni ikkadu korkaatinni fayyimmate buuxo assanno
gede komishiinetenni xa'minero buuxote shiqate;
14. Loosu qooxeessi keerinna fayyimmara fushshinoonni biddissubba ayirrisa.

20. Loosaasine Loosunni Ittisa

1. Komishiinete loosaasincho loosisi ledi xaandohunni loosino hunonni loosunni ittise keeshshiisha
loosu jeefishshira garimma afi'rinnaha ikke leelliro loosaasincho mittu aganinni sa'annokki
yannara loosunnina damoozunni ittise keeshshiisha dandiinanni.
2. Komishiinete loosaasinchi jaddotenni woy disipiliinete hunonni qaxxaramironna farci'ramanno
woyte hunosi loosunni geegiissinannisi gede assiissannota ikkita leelturo loosunni ittinse
keeshshiinshanni. Tittirshu gashshootu wodhonni gumulamanno.

21. Yirgu Woy Kiote Yanna

1. Shota disipiliinete qorichinni qorichishiishshanno huno loosino komishiinete loosaasinchi aana
qortote yanna kiirrikkinni loosino huno hee'rase anfi yannanni hanafe lewu agani geeshsha qaafo
adha hoongiro hattee disipiliinete hunonni dixa'mamanno.
2. Jawa disipiliinete qorichinni qorichishiishshanno huno loosino komishiinete loosaasinchi loosino
huno hee'rase anfi yannanni hanafe mittu diri giddo hunosinni qaxxaro shiqa hoogusiro hattee
disipiliinete hunonni dixa'mamanno.
3. Konni quwira cinaancho quwa 1 nna 2 hunda xawinsoonni yanna giddo adhama hasiissannoseta
disipiliinete qaafo jeefisa hasiissannasi gatiha loosu sooreessi xa'mamannoha ikkanno.

22. Bajette

Komishiinete loosira bajette mootimmatenni gaammanni.

23. Shallagote Tajubba

1. Komishiine wo'manna garimma afidhinno shallagote taje amaddanno.
2. Komishiinenniti shallagote tajubbanna woxu ledi xaadooshshe afidhinno sanadubba qoqqowu qara odiitere uurrinshanni qorqorantanno.

GAFA SASE

Addi Addi Woro

24. Akatoommetenna Muishsha Gargarate Borro Minnanna Ha'runsote Kifile Ofiiserooti Tantano

1. Akatoommetenna muishsha gargarate borro minna:
 - a) Zoonete, Hawaasi quchumira, woraddate woy quchummate gashshootira heedhanno gashshootu taqqa hundaanni uurrinsanni.
 - b) Zoonnate uurrinsanni borro minna komishiinete hundaanni galatannoha ikkana zoonete gobbaanni wolootu gashshootu taqqara heedhanno Akatoommetenna Muishsha Gargarate Borro Minna deerrinsara heedhanno amaale minna hundaanni galtanno, hattono komishiinete ledi xaaddote loosu xaadooshshi hee'rannonsa. . Tittirshu seerunni gumulamanno.
 - c) Zoonenniha Akatoommetenna Muishsha Gargarate Borro Mini sooreessa komishiine qaru pirezidaantichi ledi malamatenni sontannoha ikkana, Zoonete gobbaanni wolootu taqqara heedhanno Akatoommetenna Muishsha Gargarate Borro Minna sooreyye komishiinete ledi malamatenni deerrinsara heedhanno gashshaano sontanno.
 - d) Konni quwira cinaancho quwa 1(c) hunda xawnsoonnihu hee'rirono borrote mini sooreessa komishiinete sumuumme heedhukkinni loosunni hoola didandiinanni.
2. Loosu minna giddo uurrinsanni Akatoommetenna Muishsha Gargarate Ha'runso Kifilla Loosaasine Tantano
 - a) Deerra deerraho afantanno gashshootu taqqa hunda heedhanno mootimmate loosu minna, mootimmate latishshu uurrinshubbanna dagitte uurrinshubba giddo Akatoommetenna Muishsha Gargarate Hajubba qineessitannorinna amaaltannori akatoommetenna muishsha gargarate

ha'runso kifile loosaasine borrote mininni tantanantanno. Tittirshu wodhotenni gumulamanno.

- b) Akatoommetenna Muishsha Gargarate Borro Mini loosaasine borrote mini sooreessi hunda galatanno.
 - c) Konni albaanni deerra deerraho noo loosu minna giddo uurrinsoonni kifilla giddo loossanni keeshshitinno akatoommetenna muishsha gargarate ha'runso kifile loosaasine borrote mini loosaasine ikkitanno.
 - d) Akatoommetenna Muishsha Gargarate Borro Mini loosaasine gaamooshshi, loosu baychira hasiissannota rosunna loosu rosichi hattono akatu gara lainohunni tittirshu seeri fulanno.
 - e) Deerra deerraho heedhanno borro minna hunda loossanno loosaasine uminsa fajjo gobbbanni woy komishiine sumuu yitukkinni loosinsaanni dihoollanninsa
3. Zoonete gobbaanni noohu akatoommetenna muishsha gargarate borro mini bajeette deerrinsara heedhanno amaale minnanni gaamamannoha ikkana zoonate deerrihu kayinni komishiinete led o ikkatenni qoqqowu Amaale Mininni gaamamanno.

25. Muishsha Gargarate Mittimma Uurrisatenna Komishiinete Ledo Heedhannose Xaadooshshe

1. Muishsha gargarate sharro hala'lado dagate xinta afidhanno gede assate muishsha gargarate sharro aana lowo qeechi noonsa bissa beeqqaano ikkitinoti uurrinshate mittimma konni gedenoonni muishsha gargarate mittimma yine xawinsannita qoqqowunna deerra deerraho heedhano gashshootu taqqara uurrinsoonni.
2. Muishsha gargarate mittimma:
 - a) Seera fushshitannorinni, jeefisiisaanotenni, seera tirtannorinna farcote bissanni, babbaxxitinno dagate tantanonni, Doorshu bordenni, dagate hindiiddo agartanno uurrinshanni, qara odiiterenni, polotiku paartubbanni, xaadooshshu uurrinshubbanni, aliidi rosu minna uurrinshubbanni, amma'note uurrinshubbanninna hojji loosu handaarranni riqiwantanno sooreeyye beeqqitannote
 - b) Mittimate uurrinsha, xaphooma songo, loosu jeefisiissanno komite, deerra deerraho heedhanno mittimma yawonna loosu qeechinna tenne led o xaadooshshe afidhinno hajubba tittirshu mittimma fushshitanno chaarterenni gumulamanno.

- c) Miittimma qoqqowunnita akatoommetenna muishsha gargarate mixo fushshitanno, loosu aana hosiissanno, ha'runsitanno, keentanno, amaaltanno, xiinxallo assinanni gede assitanno, ragano wortanno.

26. Halamatenna Qummeessate Gadacho

1. Halamate Gadacho

Komishiinete lallawunni bande uynoonni biilloonyenna loosu qeecha jeefisate kaa'litanno ayee millimmo giddo ayee manchino hasiissanno kaa'lo assate gadacho noosi.

2. Qummeessate Gadacho

- a) Ayee mootimmate loosi mini, mootimmate latishshu uurrinsha woy dagitte uurrinsha, biilto woy loosaa sinchi loosu mini giddo woy uurrinshate giddo muishshunna baincho loosu ha'rinsho loosantara noota ikkase afanno woyte komishiinete qummeessa aate gadacho noosi.
- b) Ayee mootimmate uurrinshubbanna dagitte uurrinshubba sooreyyenna loosaa sine loosinsa ledoo xaandohunni uynanninsaha ayee dani afansha xawisate gadacho noonsa.
- c) Ayee manchino komishiinete biillonyinna loosu qeechi ledoo xaandohunni xa'minannisi kaa'lonna halammera fajjaamaancho ikka noosi. Baxxinnohunni koomishiine ogimmate kaa'lo la'annohunni shiqishshanno xa'mora garimma afidhinnori mootimmate loosu minna, latishshunna dagitte uurrinshubba hasiissanno kaa'lo assate gadacho noonsa.
- d) Ayee mootimmate loosi mini, latishshunna dagitte uurrinsha komishiinetenni woy mitteenni xiinxallotenna hassaawunni bowirsine jeefote sonkanninsa looso jeefisate ha'rinsho woyyeessate xiinxallote gumanna wiinamunni muishshaa gargarate gumulo loosu aana hosiisate gadacho noosi.

27. Qoricha

1. Ayee manchino konni lallawira quwa 26 worroonni garinni loosamate qixxaawote aana nooha muishshunna baincho loosu jeefishshi gara afanni hee're qummi assannokkiha ikkiro lewu aganinni xeanokkinna shoolu dirinni rooranokki shotu usurininna mittu kumi birrinna xeannokkinna ontu kumi birrinna rooranokki woxu qorichinni qorichishamanno.

2. Ayee manchino:

- a) Koomishiinete muishsha garagare loosira shiqannose gede xa'mitanno sanaddanna qaalu naqaashubba shiqishannokkihu woy;
- b) Koomishiinete ogeeyyera mashalaqqe so'ro ikkase afanni hee're kaphu mashalaqqe aanohu woy halaalaancho ikkase ammanate korkaatu hee'risikkinni ayee mashalaqqe aannohu woy;
- c) Koomishiinete loosi garunni jeefamanokki gede guficho ikkannohu woy;
- d) Koomishiinete shiqqinno muishshanna baincho loosu jeefishsha gargarate hajubba la'anohunni woyyaambete hedo yannantenni qaafo adhannokkihu woy konni lallawi aana worroonni garinni jeefama hasiissannasi jeefate fajjammancho ikke leella hoogiro lewu aganinni xeanokki shoolu dirinni rooranokki shotu usurinninna mittu kumi birrinna ajannokkinna ontu kumi birrinna roorannokki woxu qorichinni qorichishamanno;
- e) Deeru deerrunkunni tanatannoonnita akatoommetenna muishsha gargarate borro minna sooreessanna loosaasine koomishiine affukkinna loosunni hoolannohu woy itisannohu garimma afi'rinno seerinni qorichishamanno.

3. Ayee koomishiinete ogeessi:

- a) Loosu gadachosi jeefisate woy yawosinni woy loosu gadachosinni assa hasiissannasi assa hoogate woy assa hasiissannosikkiha assate yee afansha,woxe,woy wole horo uynannisi gede xa'mannohu, qaale e'nannisihi, woy shiqinshoonisire adhannohu woy,
- b) Muishshanna baincho loosu jefishsha gargarate loosu loonsanni woyte hajo la'annose uurrinshanni shiqqinno sannadda kaphunnita ikkase afanni hee're halaalaancho sanadda gede asse amadannohu woy halaalaancho ikkase afanni hee're amadama hasiissannota haa'ra giwannohu woy,
- c) Dagatenna mootimma woxenna jajja awaawuriro woy wolu manchi awaawuranno gede ikkitubba injeessatenni halamannohu woy,
- d) Loosisi ledi xaandohunni gara ikkitinokki horo umisira afi'rate yee woy wole gawajate hedatenni, buuxo assinanni uurrinshanni shiqqinno sanaddanna ayee naqaashubba ba'anno gede assannohu woy kaphaancho sanade widira soorrannohu woy soorrantanno gede assannohu

muishshu jaddubba lallawate lallawira worroonnihu noo garinni hee'reenna lewu aganinni ajanokkinna shoolu dirinni rooranokki shotu usurinninna mittu kumi birrinni ajannokinna ontu kumi birrinni roorannokki woxu qorichinni qorichishamanno.

4. Ayee akatoommetenna muishshu gargarooshi borro mini sooreessinna ha'runso kifile ofiisere

loosu gadachosi jeefisate woy yawosinni woy loosu gadachosinni assa hasiissannasi assa hoogate woy assa hasiissannosikkiha assate yee afansha, woxe, woy wole horo uynannisi gede xa'mannohu, qaale e'nannisihu, woy shiqinshoonisire adhannohu lewu aganinni ajannokki shoolu dirinni roorannokki shotu usurinninna mittu kumi birrinni ajannokki ontu kumi birrinni rooranokki woxu qorichinni qorichishamanno.

28. Wodhonna Biddissa Fushshate Roorreenya

1. Qoqqowu Amaalete Mini konne lallawa jeefisate ikkitanno wodho fushshara dandaano.
2. Koomishiine konne lallawanna konni lallawi garinni amaalete mini fushshanno wodho jeefisate ikkanno biddissa fushshitara dandiitanno.

29. Loosu Aana Hosannokkire

Konni lallawi ledi kibbamannohu ayee seeri, rosichi, biiltote gumulo konni lallawi gidido hanqafantinno hajubbara loosu aana dihosanno.

30. Lallawu Loosu Aana Hosanno Yanna

Kuni lallawi Maaja 7/2012 M.D hanafe loosu aana hosannoho.

Hawaasa, Maaja 7, 2013 M.D

Desta Ledamo

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Pirezidaanticha